

și în creația sa anterioară, Virgil Stoenescu ne propune din nou o discuție pe tema „acestor oameni minunați” care sînt tinerii, contradicții, dificili adesea, dar cu un fond de integritate, cu elanuri generoase, care se cer descoperite și cultivate.

Eroul piesei este un asemenea „dificil” care își cunoaște greșelile, suferă pentru ele, dar nu știe să și le recunoască, un „dur” cu suflet cald, nelipsit de sentimente, dar neîndeminat, timid, atunci cînd trebuie să le exprime. Munca, prietenii, eșecurile chiar, îl vor ajuta să-și lepede „solzii”, să îndrăznească să fie *el, cel adevărat*, renunțînd la poza, destul de stîngaci conturată, a „furiolosului” în război cu omenirea. Autorul are încredere în personajul său și în tineretul pe care acesta îl reprezintă, îi acordă înțelegere pentru greșeli și nespūsă admirație pentru elanuri, credit pentru imensa bogăție pe care o poartă și care, pînă la urmă, se va împlini. Desigur, tema nu este nouă, nou nu este nici tipul de personaj, dar textul se urmărește cu interes, pentru că problemele acestea există, sînt reale, iar piesa le abordează deschis, cu un interes sincer, nedisimulat. Ca fir narativ, ca țesătură a situațiilor, textul are însă cam multe complicații, întîlnim și aici, ca și în *Misterioasa convorbire telefonică* sau în *O față imposibilă*, personaje ale căror destine se intersectează surprinzător și adesea supărător, după lungi perioade de absență, greșeli comise cîndva și care nu se șterg, care reapar, grave prin consecințele lor, atunci cînd totul părea uitat. Ideea este perfect valabilă, desigur, dar nu neapărat necesară în alcătuirea subiectului. Intenția autorului de a-și defini eroul și eșecurile lui din mai multe unghiuri — în plan familial, profesional și sentimental — este limpede, dar această dorință de explicitare duce uneori, dimpotrivă, la neclaritate.

Spectacolul dirijat de Olimpia Arghir se dovedește util textului în sensul creării unei atmosfere calde, de sinceritate și prospețime. Regizoarea a reușit să găsească acele gesturi mărunte, dar definitorii, tonul propriu unei piese despre tineri care muncesc și care suferă, sînt îndrăgostiți, înfruntă momente grele, dar care, neapărat, cîntă la chitară. Spectacolul are meritul de a opta pentru mijloace scenice nepretențioase și, de aceea, convingătoare, știe să descrie fără emfază și exclamații acest deloc simplu efort de auto-definire. „Mult prea furiosul tînăr” este interpretat de Ion Lemnaru cu o bună construcție generală a personajului, cu momente bine finisate, dar și cu unele orisipări și „contorsionări interioare” excesive, a căror înlăturare este posibilă și, sigur, utilă. Puțin prea estompat, de data aceasta, personajul datorat lui Sorin Postelnicu, personaj care avea nevoie doar de unele accente, de un plus de culoare, pentru a figura printre reușitele spectacolului. Al „treilea mușchetar”, rol mai puțin generos al piesei, beneficiază de o interpretare nuanțată, suplă, folosind

fiecare sugestie oferită de text, datorată actorului Mihai Dobre. Prezență scenică elegantă, Ileana Mavrodineanu își construiește personajul cu mijloace discrete, deloc ostentative, dar și cu pericolul monotoniei. Irina Birlădeanu reușește a fi pata de lumină, simbolul de puritate din existența eroului, Ica Molin și Iulian Marinescu, „maturii” piesei, sînt prezențe utile, bine implantate în arhitectura spectacolului. Într-un rol care, în mod sigur, nu i se potrivește, Adina Popescu găsește tonul exact, construiește un portret scenic perfect credibil.

Cristina Constantiniu

Teatrul Municipal
din Ploiești

■ ZODIA GEMENILOR de Valentin Munteanu

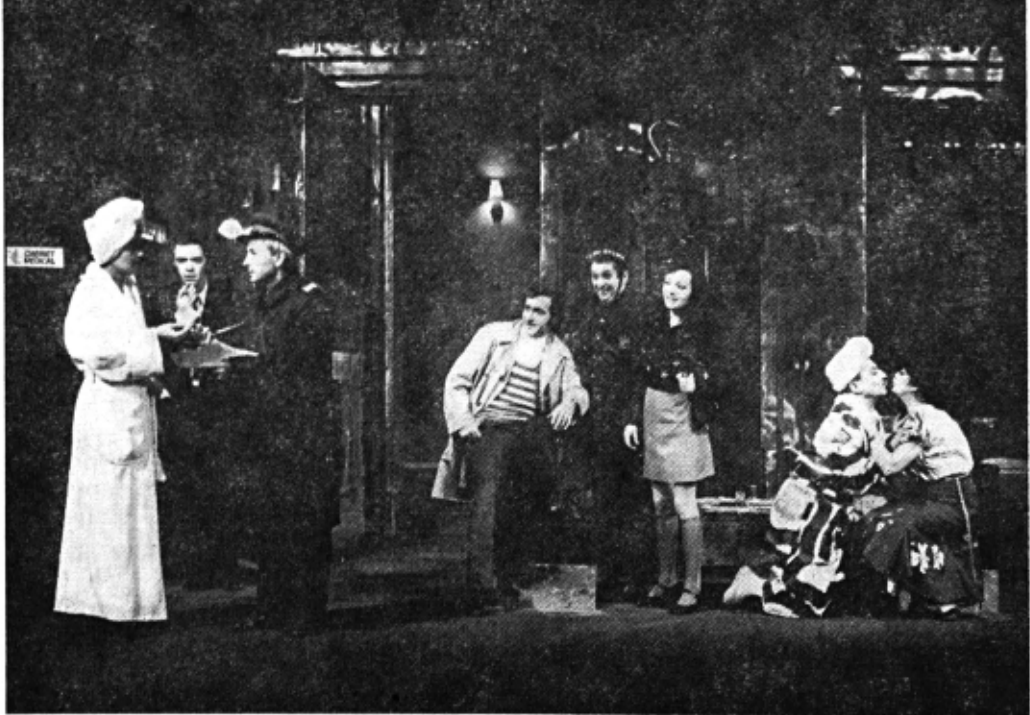
Data premierei 15 noiembrie 1975.

Regia : MARIA EMANDI-TIRON.

Scenografia : VINTILĂ FĂCAIANU.

Distribuția : MOT NEGOESCU (Recepționeerul) ; ADRIANA POPOVICI, MARIA BABEȘ-ROTH (Barmanița) ; GH. MIRCEA ARAMĂ (Liftierul) ; GEORGE GEORGESCU (Italianul) ; LIANA DAN-RIZA (Americana) ; LUCIA ȘTEFĂNESCU (Olguța) ; ALEXANDRU PANDELE (Călătorul I, II și III) ; CĂTALINA VORNIC, VERA VARZOPOV (Ingrijitoarea) ; ȘTEFAN CHIVU (Milițianul) ; I. ANGHELESCU-MORENI (Bătrînul) ; MARCELA DUMITRESCU (Italianca).

Valentin Munteanu are un condei sprinten și autentic. El simte, înainte de toate, oamenii, cu reacțiile lor firești într-o situație sau alta. De aceea, nici nu inventează subiecte, ci creează situații în care oamenii sînt aduși pentru aflarea reacțiilor lor adevărate. Ceea ce a scris pînă acum pentru radio și televiziune s-a impus tocmai din acest punct de vedere, și cîștigul real în definirea unei tipologii umane îl situează pe dramaturg în

Scenă din spectacol

postura unui creator de valori autentice, inspirat și sensibil la nuanțele inedite ale vieții. Situațiile pe care le creează nu copleșesc prin construcție sau spectaculozitate; ele sînt, mai degrabă, niște situații-limită, care oferă cadrul dramatic necesar pentru dezvăluirea unui fond de noblețe umană, de frumusețe sufletească și generozitate, în antiteză cu tot ceea ce se manifestă altfel. Un bun scenariu de televiziune, *Să nu uităm*, fructifică un moment culminant din viața unui erou comunist, cînd inspectorul de siguranță recurge la cea mai crudă tortură morală pentru a-i smulge o mărturisire: oferindu-i prilejul de a mai petrece cîteva ore în mijlocul familiei, într-o seară de Crăciun, ca doi prieteni abia eliberați din detenție, dincolo de care se proiectează trădarea sau moartea. Evident, eroul piesei a optat încă înainte de a pătrunde în casă, dar intimitatea familiei e un prilej copleșitor de dramatism, pe care autorul îl valorifică inspirat, cu elemente și nuanțe de fină pătrundere psihologică.

Zodia gemenilor fructifică și ea o situație. O situație de farsă, de vodevil, de comedie sprintară și spumoasă, așa cum știa să scrie,

delectîndu-și publicul de pe vremuri, Eugène Labiche, care de asemeni n-a inventat subiecte și a excelat în qui-pro-quo-uri și replici de duh. Este, în piesă, situația unui hotel de pe litoral, care trăiește zilele de sezon mort, cînd „avem locuri cite vreți” și personalul se plictisește și nu știe cum să-și mai omoare vremea. Hotelul, care se cheamă chiar „Zodia gemenilor” — pentru că altele se mai cheamă „Zodia racului”, „Zodia taurului” —, se pomeneste, într-o zi ploioasă și singuratică, cu vizita a trei gemeni, care-i dau toată amorțeala peste cap. Nu vom povesti subiectul, pentru că nu subiectul interesează aici, ci vom menționa că această situație paradoxală, nou creată, are darul de a genera nenumărate momente de haz și neprevăzut, autorul pricepîndu-se să folosească procedeele clasice ale coincidenței și qui-pro-quo-ului, acumularea comică și spontaneitatea reacțiilor tuturor personajelor care evoluează aici. Evident că la sfîrșitul reprezentației se produce răsturnarea de situație, nu atît prin numărul mare de musafiri care au dat năvală la hotel (deși și acest număr este de un oarecare efect), cît prin iureșul peripețiilor provocate de apariția tuturor acestor musafiri — și atunci, e-

■ ANCHETA (FÎNTÎNA CU PATRU ADEVĂRURI)

de Vasile Rebreanu

Data premierei: 4 octombrie 1975.
Regia și scenografia: ALEXA VI-
SARION.

Distribuția: EUSEBIU ȘTEFĂ-
NESCU (Andrei); CORNEL CIUPER-
CESCU (Cristian); VERA VĂRZOPOV
(Oli); RADU PANAMARENCO (Ion);
ELENA ALRU (Ea); RADU DUMI-
TRESCU (Tudorache); LUPU BUZ-
NEA (Bărbatul).

vident, „nu, nu mai avem nici un loc dis-
ponibil!“ Pe canavaua creată, autorul schi-
țează tipuri variate și interesante — ca cei
trei gemeni călători, unul, inginer serios și
decent, altul, vagabond, aproape de infrac-
țiune, ultimul, crescător de albine, desuet
prin timiditate și lipsă de inițiativă. Ca Ame-
ricana. Și Milițianul. Schimbul de replici are
vervă și strălucire comică, e rapid, concis,
de efect, și, ceea ce e important, e presă-
rat cu numeroase aluzii la fapte și mentali-
tăți din zilele noastre. Are adresă. Așa
stînd lucrurile, partitura nu trebuie judecată
din perspectiva unor alte criterii decât cele
pe care și le-a propus și care ne determină
să apreciem valoarea ei de incontestabilă
teatralitate și de firesc al comuniunii cu pu-
blicul.

Premiera pe țară de la Ploiești beneficiază
de adeziunea entuziastă a publicului. Se ride
foarte mult la spectacol și aplauze la scenă
deschisă marchează savoarea unei replici sau
a unei interpretări. Colectivul joacă cu efect
și cu temperament comedia și, sub îndruma-
rea tinerei regizoare Maria Emandi-Tiron,
hazul ei este pus în valoare cu măsura cu-
venită, fără ostentație sau îngroșări. Două
interpretări se impun, mai ales, prin nota
personală și profesionalismul compoziției:
Alexandru Pandele și Liana Dan-Riza.
Alexandru Pandele joacă cel mai dificil rol,
și cel mai lung, rolul gemenilor, și e un
merit al actorului că face din acest act de
virtuozitate un act de creație autentică, dife-
rențiindu-și ipostazele prin nuanțe origi-
nale, de efect, după chipul „dinăuntru“ al
fiecăruia. Liana Dan-Riza joacă rolul unei
americane originare din România și rolul ei
cucereste nu numai prin savoarea cu care
întrebuințează nenumăratele expresii colorate
ardelenești, dar, în primul rînd, prin sen-
sibilitatea reală a personajului, pe care acți-
a transmite-o cu mult tact, evitînd capcana
unui ușor ridicol. Un bun actor de comedie
este Moț Negoescu (aici, Receptionerul), care
știe să joace firesc deruta și debusolarea per-
sonajului, după cum un reușit portret scenic
schițează Ștefan Chivu (aici, Milițianul), care
știe să păstreze demnitatea personajului său
în limite corecte și expresive. Apariții care
întregesc nota de vervă generală a specta-
colului au Lucia Ștefănescu (Olguța) și Cătă-
lina Vornic (Ingrijitoarea). Mai puțin expre-
sivi, Maria Babeș-Roth, ușor stînjenită în
rolul Barmaniței, și George Georgescu, strid-
ent în rolul Italianului. Un bătrîn bonom,
înalt cît un stejar, e Ion Anghelescu-Moreni
— părintele celor trei gemeni, pentru care
se petrece de fapt toată întîmplarea; bun și
generos — dar dacă ar clipi măcar o dată,
mucalit, spre public...

Într-un volum de teatru, publicat acum
cîteva ani, prozatorul Vasile Rebreanu ofe-
rea spre lectură cîteva piese de valori dife-
rite, fiecare dintre ele propunînd însă cîte
o structură aparte și indicînd, din partea
autorului, un traseu personal de fructificare
a speciei. După cîte ne amintim, *Securi
pentru funii* era, pe planul explorării sim-
bolice, cea mai împlinită și mai elocventă
din punctul de vedere al expresivității ar-
tistice; *Sechestrul* (scrisă în colaborare cu
Mircea Zăciu), afectată oarecum de schema-
tism. Între ele, cu unduirii pozitive și nega-
tive, *Singurătatea trăgătorului la fîntă*, o
confruntare realistă, și nu lipsită de un
farmec juvenil, între generații, și *Fîntina
cu patru adevăruri* (piesa la care ne referim,
jucată de Teatrul Municipal din Ploiești cu
titlul *Ancheta*), investigație de gen polițist a
unui caz ieșit din comun.

Această ultimă piesă are o biografie deose-
bită. Cunoșcînd un procuror criminalist din
Cluj-Napoca, autorul are prilejul să desco-
pere, prin dînsul, dificultatea soluționării
unor nenumărate cazuri, logica investigației,
originalitatea unor ipoteze și, în general,
pasiunea efortului depus pentru sesizarea
exactă a adevărului, a aceluia adevăr care nu
se impune întotdeauna ușor și nu e, prea
des, conform evidenței. Unul din cazuri, mai
ales, pentru care procurorul a cheltuit multă
pasiune profesională, l-a determinat pe scri-
tor să-l rețină și să-l exprime sub forma
unei investigații dramatice. Despre ce este
vorba? Un tînar se denunță singur ca autor
al unei crime, săvîrșite în împrejurări în
care cercetările și expertiza judiciară conse-
naseră clar un accident. Dosarul, clasat, se